

**UCHWAŁA NR XXXIX/286/23
RADY GMINY WĄWOLNICA**

z dnia 21 lutego 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie
Wąwolnica na lata 2023-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 165 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 2 i 2a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 172) Rada Gminy Wąwolnica uchwała co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wąwolnica na lata 2023-2025, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wąwolnica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie Gminy.

Przewodnicząca Rady
Gminy Wąwolnica

Ewa Żybura

Załącznik do uchwały Nr XXXIX/286/23
Rady Gminy Wąwolnica
z dnia 21 lutego 2023 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE WĄWOLNICA NA LATA 2023-2025

1. Podstawa prawna

Podstawę prawną programu stanowią:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2022 r. poz. 1608 z późn.zm.)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 z późn.zm.)
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2021 r. poz. 1249 z późn.zm.)

Program jest spójny z:

- Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021 – 2025
- Rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2023 rok

2. Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wąwolnica na lata 2023-2025 jest zapisem działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy, w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych i innych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Tworzony jest na podstawie diagnozy i obserwacji prowadzonych w latach poprzednich oraz w oparciu o realizację Narodowego Programu Zdrowia i określone w nim cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Międzynarodowa kwalifikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10 uznaje uzależnienie od alkoholu za jeden z rodzajów zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania. Alkoholizm to stale postępujące, przewlekłe schorzenie. Uzależnienie od alkoholu powoduje szereg groźnych dla zdrowia i życia powikłań. Według Światowej Organizacji Zdrowia, znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, odpowiedzialny jest za ponad 60 rodzajów chorób i urazów. Alkohol działa szkodliwie na niemal wszystkie tkanki i narządy. Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę uzależnionych od alkoholu na 600 tys., zaś osób pijących alkohol nadmiernie i szkodliwie – na ok. 2,5 mln.

Zgodnie z nowoczesnym podejściem do problematyki alkoholowej, nie posługujemy się już pojęciem „walki z alkoholizmem”, ale zastępujemy je „rozwiązywaniem problemów alkoholowych”. Właśnie po to, żeby zwrócić uwagę na wielowymiarowe konsekwencje związane ze spożyciem alkoholu. Szkody powodowane przez alkoholizm są szkodliwe i ryzykowne, i występują w wielu obszarach:

- 1) jednostkowym – oddziałują negatywnie na zdrowie fizyczne i psychiczne osób pijących,
- 2) społecznym – negatywne oddziaływanie na zdrowie fizyczne i psychiczne członków rodzin, przemoc w rodzinie, rozpad życia rodzinnego, zakłócania porządku i bezpieczeństwa publicznego, wypadki drogowe, przestępczość, ubóstwo, bezrobocie,
- 3) ekonomicznym – koszty leczenia uzależnionych jak i współuzależnionych, systemu pomocy społecznej, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, przedwczesnej umieralności, spadek wydajności pracy itp.

Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy, jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci. Objawy alkoholizmu jednego z członków rodziny są główną zasadą organizującą i nadającą kształt życiu rodzinnemu. Tak też w okresie początkowym rodzina, podobnie jak alkoholik zaprzecza istnieniu problemu choroby alkoholowej. Nikt na tym etapie nie myśli o szukaniu pomocy. Potem następują próby pozbycia się problemu, tzn. rodzina ogranicza kontakt z otoczeniem, chroni swój wizerunek zewnętrzny, mimo narastających nieporozumień, konfliktów i awantur. Kolejny etap uzależnienia od alkoholu to faza chaosu – wiąże się z utratą nadziei na rozwiązanie problemu. U dzieci coraz bardziej widoczne stają się problemy emocjonalne, a współmałżonek toleruje picie, chroni i kryje pijącego. Wynika z tego, że cała energia rodziny koncentruje się głównie na próbach wpłynięcia na zachowania alkoholika i na przeciwdziałaniu im. Tym samym zaniedbuje się inne ważne sfery życia rodzinnego, a prawidłowe wychowanie dzieci na skutek postępującego uzależnienia od alkoholu staje się niemożliwe. Uzależnienie od alkoholu staje się osią spraw rodzinnych. Choroba alkoholowa dotyka trwale najbliższych alkoholika i wyrządza im ogromne szkody. Najczęściej to rodziny osób pijących szkodliwie i uzależnionych zgłaszają się do różnych instytucji udzielających pomocy z oczekiwaniem nakłonienia ich pijących bliskich do podjęcia leczenia uzależnienia. Dzieci z rodzin z problemem alkoholowym są najbardziej bezbronni i poszkodowani, poza przydatnością na uzależnienie od alkoholu przejawiają w życiu dorosłym szereg charakterystycznych cech.

Ustawodawca zdecydował, że w zakresie polityki wobec alkoholu kluczową rolę powierzy samorządom gminnym. Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Polsce jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z art. 4¹ ust.1 i 2 w/w ustawy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin i jest realizowane w postaci gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanych corocznie przez rady gmin.

Obok zadań dotyczących profilaktyki alkoholowej, Program zawiera również zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii, wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Narkomania to patologiczne zjawisko społeczne, uzależnienie spowodowane krótszym lub dłuższym zażywaniem leków (głównie przeciwbólowych, środków narkotycznych), albo innych środków uzależniających. Z przeprowadzonych w kraju badań wynika, że problem narkomanii w stosunku do innych dysfunkcji społecznych takich jak alkoholizm, przemoc, bezrobocie, jest znacznie mniejszy. Nie oznacza to jednak, że problemu nie ma i nie należy się nim zajmować.

Zamieszczenie zadań wynikających z dwóch odrębnych przepisów w jednym Programie wynika przede wszystkim z faktu, że do znacznej części problemów będących skutkiem nadmiernego spożywania alkoholu czy brania używek można zaproponować zbieżne działania profilaktyczne. Wyniki różnorodnych badań, obserwacja zachowań młodych ludzi oraz rekomendacje Światowej Organizacji Zdrowia wskazują na potrzebę zintegrowanego podejścia do profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Zasadnym jest stworzenie programu dotyczącego profilaktyki zachowań ryzykownych szkodliwych dla zdrowia, oraz łączenie różnorodnych form profilaktyki podejmowanych wobec młodego pokolenia.

Program dotyczy również zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP (Nowe syntetyczne substancje psychoaktywne) lub związanych z uzależnieniem behawioralnym.

Ze względu na skalę zasięgu uzależnienia behawioralne (np. gry komputerowe, internet) stają się bardzo poważnym problemem społecznym i świadczą o tym statystyki z ostatnich lat. Straty wynikające z uzależnienia są wielowymiarowe, dotyczą problemów funkcjonowania rodziny, zawodowego, edukacyjnego, ekonomicznego i konfliktów z prawem. Cechą uzależnień staje się ich współwystępowanie np. pracoholicy często sięgają po substancje pobudzające i narkotyki, osoby uzależnione od hazardu mają problem z alkoholem. Niepokojące jest zjawisko, że uzależnionymi stają się osoby coraz młodsze wiekowo. W przypadku dzieci i młodzieży odnotowuje się szybsze przechodzenie od zachowań ryzykownych, do fazy eksperymentów czego efektem staje się uzależnienie.

„Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2025” określa strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i środków psychoaktywnych. Dostosowany jest do specyfiki problemów alkoholowych i narkomanii występujących w Gminie Wąwolnica i uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym. Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii na terenie Gminy mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację wcześniej podejmowanych Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, co w dużym stopniu warunkuje ich skuteczność. Należy nadmienić, iż w/w program może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii uchwałami Rady Gminy Wąwolnica.

3. Diagnoza problemów społecznych w Gminie z uwzględnieniem problemów alkoholowych i narkomanii

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii bardzo ważne jest rozpoznanie skali problemu, struktury spożycia napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego nimi wywoływanych. Jednocześnie zgromadzenie danych statystycznych w zakresie uzależnienia nie daje rzeczywistego wyobrażenia o dynamice zjawiska ze względu na wrażliwość danych oraz fakt, że te same osoby mogą być wykazywane przez różne podmioty działające w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych i uzależnienia od środków psychoaktywnych.

Młodzież jako grupa ryzyka - picie alkoholu przez młodych ludzi jest najczęstszym zachowaniem ryzykownym. Spożywanie alkoholu przez niepełnoletnich zaburza proces rozwojowy i zwiększa skłonność do podejmowania zachowań ryzykownych. Wyniki najnowszych ogólnopolskich badań, zrealizowanych przez Instytut Psychiatrii i Neurologii na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, wskazują że chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 84 % uczniów w wieku 15-16 lat i 96 % uczniów w wieku 17-18 lat.

Punkt konsultacyjny przy GKRPA w Wąwolnicy – w latach 2023-2025 r. planowane jest wznowienie działalności Punktu Konsultacyjnego, w którym mieszkańcy Gminy znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej zmagający się z problemami i szukający pomocy w ich rozwiązaniu będą mogli skorzystać z porad psychologa klinicznego, psychoterapeuty uzależnień.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąwolnicy – prowadzi działania w zakresie pracy socjalnej, pomocy materialnej oraz integracji społecznej i zawodowej na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym i ich rodzin. Podejmowane są działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy domowej. Wobec osób nadużywających alkoholu oraz stosujących przemoc podejmowane są wnioski do GKRPA celem podjęcia stosownych kroków.

4. Cele Gminnego Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, ograniczanie rozmiarów i natężenia tych, które obecnie istnieją oraz rozwijanie zasobów potrzebnych do rozwiązywania aktualnych problemów. Program ma za zadanie także zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, rozwój umiejętności psychospołecznych mieszkańców gminy, w tym w szczególności dzieci i młodzieży, zwiększanie dostępności i podnoszenie jakości świadczeń w zakresie leczenia uzależnień, zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy specjalistycznej, w tym psychologicznej i psychoterapeutycznej.

ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

I. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

· **Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla osób uzależnionych od alkoholu.**

- 1) Zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów z przeznaczeniem dla placówek leczenia odwykowego, w których są leczeni pacjenci naszej gminy.
- 2) Doposażenie placówek leczenia odwykowego.
- 3) Współpraca z Poradnią Terapii i Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Puławach – udział osób z terenu gminy w grupach terapeutycznych, warsztatach i maratonach wspierających trzeźwienie.
- 4) Opłacanie kosztów powołania biegłych (psycholog i psychiatra) orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
- 5) Udział rodzin z problemem alkoholowym w szkoleniach i imprezach promujących zdrowy styl życia (spotkania trzeźwościowe w Częstochowie, Licheniu, Łagiewnikach, itp.)
- 6) Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych i doświadczających przemocy domowej, którego zadaniem jest motywowanie i informowanie o możliwościach podjęcia leczenia, wskazywanie i udostępnianie informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, powiatu województwa, prowadzenie poradnictwa psychologicznego dla osób uzależnionych, informowanie o skutkach choroby alkoholowej.

· **Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.**

- 1) Podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym osób uzależnionych od alkoholu poprzez:
 - przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu,
 - w szczególnych przypadkach wystąpienie do OPS o przeprowadzenie wywiadów rodzinnych na potrzeby komisji,
 - zaproszenie osoby na rozmowę wspierająco – motywującą,
 - kierowanie na badanie pozwalające ustalić stopień uzależnienia od alkoholu,
 - kierowanie do poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu,
 - motywowanie do podjęcia leczenia stacjonarnego w zakładach leczenia odwykowego,
 - kierowanie wniosków do Sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego,
 - uruchomienie Niebieskiej Karty w przypadki wystąpienia przemocy w rodzinie.
- 2) Organizowanie i dofinansowanie akcji mających na celu organizację ferii zimowych, letniego wypoczynku - kolonii, półkolonii, zimowisk, wycieczek dla dzieci i młodzieży zagrożonych patologią społeczną, a także wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym, bądź z rodzin o niskim statusie materialnym, współpraca w tym zakresie ze szkołami i Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

- 3) Kontynuacja poradnictwa psychologicznego punktu konsultacyjno-informacyjnego.
- 4) Wspieranie „Niebieskiej Karty”.
- 5) Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 6) Realizacja i finansowanie programów profilaktyki przemocy w rodzinie dla rodzin problemowych i członków Zespołu.
- 7) Opracowywanie materiałów badawczych i informacyjnych

· Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo--wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- 1) Kontynuacja działań świetlic szkolnych i pomoc w tworzeniu świetlic wiejskich w strażnicach OSP.

Wspólne programy edukacyjno-rekreacyjne dla świetlic wiejskich i świetlic zorganizowanych w strażnicach OSP, m.in.:

- biegi uliczne, przełajowe (integracja z osobami niepełnosprawnymi),
 - częściowe dopłaty do wyjazdów na imprezy sportowe i okolicznościowe,
 - zawody sportowe gminne i międzygminne (piłka nożna itp.),
 - wyposażenie świetlic w sprzęt niezbędny do ich funkcjonowania.
- 2) Zakup sprzętu sportowego umożliwiającego aktywne spędzanie wolnego czasu przez dzieci i młodzież uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych organizowanych w świetlicach szkolnych i wiejskich.
 - 3) Zakup materiałów edukacyjnych i dydaktycznych z zakresu promocji zdrowych nawyków, profilaktyki zażywania innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, w tym, wydawnictw, prasy do realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień.
 - 4) Finansowanie szkoleń dla członków komisji, uczniów, nauczycieli, rodziców oraz innych osób zainteresowanych profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i innych uzależnień.
 - 5) Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców.
 - 6) Dofinansowanie przeprowadzania w szkołach programów profilaktycznych.
 - 7) Współudział oraz dofinansowanie działań / imprez promujących trzeźwy, zdrowy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież (działania inicjowane przez szkoły, ośrodki kultury, kluby sportowe i inne podmioty).
 - 8) Współudział oraz dofinansowanie działań / imprez promujących trzeźwy, zdrowy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież tj: Dzień

Dziecka, mikołajki, zabawa karnawałowa/choinkowa, turnieje piłki nożnej, imprezy sportowe, wycieczki piesze /rowerowe.

- 9) Inicjowanie, wspieranie oraz dofinansowanie działań oraz przedsięwzięć profilaktycznych promujących zdrowy, trzeźwy, bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, skierowanych do lokalnej społeczności, polegających na organizowaniu imprez oraz zajęć o charakterze kulturalnym, zdrowotnym, rekreacyjnym, ekologicznym, sportowym oraz turystyczno-krajoznawczym, w szczególności: wystawy, forum kobiet, festyn, Gminny Dzień Zdrowia i Sportu itp.
- 10) Profilaktyka i promocja zdrowego stylu życia poprzez udział w ogólnopolskich akcjach i kampaniach organizowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnień i inne stowarzyszenia (kampania Zachowaj Trzeźwy Umysł, Reaguj na Przemoc, Młodzi i substancje psychoaktywne, Postaw na Rodzinę).
- 11) Profilaktyka i promocja zdrowego stylu życia poprzez organizowanie lub udział w programach wspierających dbanie o zdrowie, skierowanych do lokalnej społeczności np. mammobus, biała niedziela, badania Fundacja Ronalda McDonalda itp.
- 12) Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie ich dostępności i przestrzeganie zakazu sprzedawania i spożywania przez nieletnich napojów alkoholowych.
- 13) Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.
- 14) Współudział oraz dofinansowanie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

· **Wspomaganie działalności instytucji stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.**

- 1) Udzielanie wsparcia i pomocy instytucjom i organizacjom pozarządowym działającym na terenie gminy, które w swej działalności propagują profilaktykę związaną z uzależnieniami.
- 2) Finansowanie zakupów i usług oraz sprzętu niezbędnego do realizacji działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 3) Wspieranie kuratorów sądowych wykonujących nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu.
- 4) Udzielanie pomocy grupie anonimowych alkoholików skupionej w Stowarzyszeniu Abstynenckim „OSTOJA” w Wąwolnicy.
- 5) Zakup materiałów informacyjnych, edukacyjnych z zakresu alkoholizmu, narkotyków, i przemocy w rodzinie dla szkół, ośrodka zdrowia, Ośrodka Pomocy Społecznej, Biblioteki Gminnej.

· **Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.**

- 1) Kontrola podmiotów gospodarczych posiadających zezwolenia na sprzedaż alkoholu w zakresie przestrzegania wszystkich warunków zamieszczonych w ustawie, zezwoleniu i innych aktach dotyczących handlu alkoholem, przeprowadzenie odpowiednich czynności wyjaśniających, zmierzających do ustalenia osób dopuszczających się naruszenia przepisów zabraniających reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zabraniających sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18 na kredyt lub zastaw.
- 2) Przeprowadzenie odpowiedniego postępowania pozwalającego na zgromadzenie materiałów niezbędnych do wystąpienia przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego bądź wystąpienie do prokuratury w sprawach związanych z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 3) Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 4) Występowanie do Wójta Gminy o cofnięcie zezwolenia na sprzedaż alkoholu w przypadku stwierdzenia łamania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

II. PROFILAKTYKI I EDUKACJI DOTYCZĄCEJ PROBLEMATYKI NARKOMANII

· Organizowanie i prowadzenie na terenie placówek oświatowych działań edukacyjnych i prozdrowotnych.

- 1) Prowadzenie programów profilaktycznych edukacyjnych dla dzieci i młodzieży (spektakle, warsztaty profilaktyczne. pogadanki).
- 2) Wprowadzenie programów alternatywnych jako element organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży.
- 3) Prowadzenie spotkań z rodzicami (warsztaty profilaktyczne).
- 4) Wspieranie merytoryczne kadry pedagogicznej przy opracowaniu szkolnych programów profilaktycznych.

· Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku.

- 1) Prowadzenie kampanii edukacyjnych i profilaktycznych obejmujących problematykę narkomanii adresowanych do młodzieży.
- 2) Zakup literatury do Biblioteki Gminnej działu „Profilaktyka uzależnień”.
- 3) Przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych z diagnozą dot. uzależnienia wśród młodzieży.

· Udzielenie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej oraz prowadzenie działalności informacyjnej.

- 1) Działalność punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób uzależnionych.

- 2) Współpraca z Poradnią Profilaktyki i Terapii Uzależnień MONAR w Puławach w zakresie doradztwa prawnego.
- 3) Opracowanie informacji „Gdzie szukać pomocy”.
- 4) Zakup materiałów edukacyjnych ulotek, broszur informacyjno-edukacyjnych i rozpropagowanie ich w placówkach oświatowych i służbie zdrowia.

· **Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę narkomanii poprzez organizację szkoleń, wymianę doświadczeń, zwiększenie kompetentnych realizatorów programów profilaktycznych.**

- 1) Szkolenie podnoszące kompetencje osób realizujących zadania obejmujące problematykę narkomanii, w szczególności dla pracowników szkół, pracowników socjalnych, wychowawców świetlic i członków GKRPA.
- 2) Przeszkolenie nauczycieli oraz rodziców w zakresie metody wczesnej interwencji wobec młodzieży sięgającej po środki psychoaktywne.
- 3) Współdziałanie z Kościołem i innymi organizacjami, stowarzyszeniami w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Kluczową rolę w działaniach podejmowanych w ramach w/w Programu odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która współpracuje z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradniami Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu, Niepubliczną Przychodnią Zdrowia, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Policją, Sądem Rejonowym, szkołami oraz organizacjami pozarządowymi.

Gminna Komisja ds. rozwiązywania problemów alkoholowych realizuje zadania określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zadania Narodowego Programu Zdrowia.

Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują: rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają porządek i spokój publiczny mają szansę na podjęcie leczenia odwykowego, a do realizacji tego działania na rzecz poprawy zdrowia uprawniona, zgodnie z ustawą oprócz prokuratury jest Komisja ds. rozwiązywania problemów alkoholowych. GKRPA może w związku z nadanymi jej uprawnieniami kierować na badania prowadzone przez biegłych sądowych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego. Następnym etapem przeprowadzonego badania jest złożenie przez GKRPA wniosku do Sądu Rejonowego o zobowiązanie do leczenia odwykowego. Zanim jednak osoba zostaje skierowana na badanie biegłych komisja podejmuje szereg czynności zmierzających do stosownego postanowienia m.in.:

- motywuje do podjęcia leczenia odwykowego wskazując adresy placówek,
- zasięgnięcia pomocy terapeutycznej,
- udziela informacji o miejscach i sposobach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- wspiera rodziny osób uzależnionych od alkoholu,

- monitoruje problem uzależnienia od alkoholu,
- wzywa na posiedzenia GKRPA.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wąwolnicy w 2022r. odbyła 10 posiedzeń, na których między innymi rozpatrywano wnioski o skierowanie na leczenie odwykowe, prowadzono rozmowy motywujące z osobami wezwanymi na Komisję – każdorazowo proponując pomoc w zakresie działań zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego, opiniowano również wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż alkoholu. Opinie dotyczyły zgodności limitu zezwoleń sprzedaży i warunków sprzedaży z obowiązującymi w tym zakresie uchwałami Rady Gminy i przepisami prawa.

W roku 2022 do komisji wpłynęło 24 wnioski o podjęcie działań w zakresie ustalenia nadużycia alkoholu i poddania leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, w tym od:

- Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąwolnicy: 12
- Komisariatu Policji w Nałęczowie: 7
- członków rodziny zgłaszających problem z nadużyciem alkoholu: 5

Za udział w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych członkom Komisji uczestniczącym w posiedzeniu poza godzinami pracy przysługuje wynagrodzenie w wysokości 50,00 zł. brutto. Wynagrodzenie obejmuje zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych.

Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności na posiedzeniu GKRPA lub protokoły z kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

6. Partnerzy w realizacji programu:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 3) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Nasze Zdrowie” w Wąwolnicy,
- 4) Komisariat Policji w Nałęczowie,
- 5) Placówki oświatowe z terenu gminy,
- 6) Parafia p.w. Św. Wojciecha w Wąwolnicy,
- 7) Parafia p.w. Najświętszej Maryi Panny Matki Kościoła w Grabówkach,
- 8) Stowarzyszenie Abstynenckie OSTOJA w Wąwolnicy,
- 9) Inne organizacje pozarządowe.

7. Kryteria oceny efektywności programu

- 1) Liczba organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.
- 2) Liczba osób objętych pomocą OPS z powodu problemu przemocy w rodzinie.
- 3) Liczba osób przeszkolonych w zakresie udzielania pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom (zespół interdyscyplinarny).
- 4) Liczba osób korzystająca z poradnictwa w punkcie konsultacyjno – informacyjnym.

5) Liczba sfinansowanych prelekcji i warsztatów edukacyjnych.

8. Źródła finansowania programu:

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki są środki własne Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Podział środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań Programu będzie corocznie zabezpieczony w budżecie gminy, które gromadzone są w dziale 851 – ochrona zdrowia.

Przewodnicząca Rady
Gminy Wąwolnica

Ewa Żybura